

Ødrueligste og Hensigtsmæssigste at søge Belliggenheden paa en Grund, over hvilken Staten i det Væsentlige havde Raadighed. Vi have ikke kunnet lade os friste til, om jeg saa maa sige, at gaa paa Eventyr i Kommunens Østerland. Der er vistnok dem, som have villet friste os ved gylde Løfter, men det er let at give Løfter, som man selv hverken vil eller kan opfylde; det er let at give Anvisning paa anden Mands Eiendom, men jeg tror ikke, at det er praktist, naar man ønsker en Sag fremmet, som ikke kan undvære den Grund, hvorpaa Bygningerne skulle staa; uden det bliver det hele kun et Luftslot. Vi have altsaa ikke paa nogen Maade kunnet anse det for vigtigt, om jeg saa maa sige, at aabne en østerlandst Kampagne mod den ærede Ministers Forslag. En anden Sag er naturligvis, hvorledes Bygningerne skulle anbringes paa den mest hensigtsmæssige Maade i Rosenborg Have; som sagt, jeg indbefatter ogsaa Frugthaven under Udtrykket Rosenborg Have. Det var et Punkt, hvor det ingenlunde var let for Udvalget at blive enigt, og jeg veed ikke, om det var lykkes os, dersom jeg ikke var bleven sat i Stand til ved velvillige Meddelelser fra en særdeles erfaren og kyndig Arkitekt at forelægge det Forslag for mine Kolleger i Udvalget, som Thingets ærede Medlemmer alt kjende, idet det er meddelt som opløsende Skitse til Betænkningen, det er vistnok ingen Hemmelighed, hvem Manden er, der har meddelt Forslaget, i ethvert Tilfælde er der aldeles ingen Grund til ikke at nævne, at den Mand, vi skyldte Forslaget, er Statsraad Melbahl. Idet jeg nævner hans Navn, er det min Pligt til samme Tid at tilføie, at ærede Medlemmer ikke maa lægge Mære i dette Forslags Meddelelse fra ham, end hvad der efter Alt, hvad der foreligger, ligger dert. Det har ikke været hans Opgave, han har intet Kald haft dertil, og vi have intet Kald haft til at opfordre ham til at udtale nogensomhelst selvstændig Anskuelse om, hvilken Plads der overhovedet kunde være Spørgsmaal om, og hvilken Plads der hensigtsmæssigst kunde vælges. Det, der forelaa, var med det Udgangspunkt, som var givet ved Ministerens Forslag, og som der i Udvalget i hvert Fald var overveiende Tilbøjelighed til at holde sig til — en Anskuelse, som det senere viste sig holdt Stik — det Spørgsmaal: Hvorledes anbringer man Bygningerne bedst der, dog med tilbørligt Hensyn til Haven, som den er? Det er med dette for Øie, Forslaget foreligger, og lad mig tilføie, at Enhver, som kjender denne Mands hele Betragtning af slige Spørgsmaal, vil sige sig selv, at han utvivlsomt er

gaaet ud fra, at naar dette Forslag blev gennemført, saa vilde der, hvad der maasse alligevel vil komme, udvikle sig en bestemt Overbevisning om Nødvendigheden af at rense Haven for alle de Udværter, som den i Aarenes Løb ligetil det sidste Aarhundrede har faaet. Staa først de Bygninger der, føler jeg mig overbevist om, at den kunstneriske Betragtning har Ret i, at saa svinder Exercenthuset og alt det Andet, som vanpryder Haven. Det er ikke et Forslag, som her ligger for til Afstemning, men det vilde være uret mod den Kunstner, der forelægger en saadan Plan, ikke at fremhæve, hvad der for ham maatte staa som en Selvsølge og Nødvendighed, og hvad der for Andre, i det Mindste for mig, staa som Noget, der i den Grad har en indre Ret, at det ikke kan holdes tilbage; det foreligger ikke som Forslag, men det skal udtales. Det er dette Forslag, der har samlet Udvalgets Medlemmer, uden hvilket jeg ikke havde staaet som Ordfører, thi i den Slags Sager kan det ikke nytte at fremkomme med splittede Kræfter og splittede Anskuelser. Dette ønsker jeg foreløbig at udtale angaaende det første Punkt.

Det andet Punkt er Konkurrencens Form, det Forslag, som i saa Henseende er stillet efter gjentagne Forhandlinger med den ærede Minister. Der kan naturligvis gjøres Indvendinger mod dette Forslag, som mod alle andre, men jeg tror, at ligesom det er kommet til Verden ved en Overenskomst, saaledes samler det i hvert Fald saa mange af de Momenter, til hvilke der bør tages Hensyn, saa man neppe let vil kunne finde noget, der er bedre. Med disse foreløbige Bemærkninger skal jeg iøvrigt henvisse til Udvalgets Betænkning.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Sca ven i us): Som det vil fremgaa af den meget ærede Ordførers Udtalelser i Dag, vil det høie Thing se, at der er opnaaet Enighed om de to Lovforslag mellem Udvalget og mig. Jeg er gaaet ind paa, at Loven nærmest indskrænkes til en Lov om Konkurrence om disse to Bygninger. Jeg er gaaet ind derpaa, ganske vist ikke fordi jeg i og for sig erkjendte det for at være nødvendigt, for at Regjeringen og Rigsdagen kunne blive enige om en ny, selv nok saa stor Bygnings Opførelse, at der i Forveien ligger Tegninger og Overslag paa Bordet — man har flere Exempler paa, at man er gaaet den modsatte Vej tidligere, og jeg ser ikke, at der er i og for sig Noget at indvende imod